

METASTATİK KASTRASYON-DUYARLI PROSTAT KANSERİNDE ALKALEN FOSFATAZIN BAĞIMSIZ PROGNOSTİK DEĞERİ

Vali Aliyev¹, Özkan Alan¹

¹İstanbul Üniversitesi-cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Tıbbi Onkoloji Bilim Dalı, İstanbul

Amaç:

Metastatik kastrasyon-duyarlı prostat kanserinde (mKDPK) biyokimyasal belirteçlerin prognostik rolü klinik karar sürecinde önem taşımaktadır. Bu çalışmada başlangıç alkaleen fosfataz (ALP) düzeyinin progresyonsuz sağkalım (PFS) üzerindeki etkisi değerlendirildi.

Yöntem:

2015–2023 yılları arasında birinci basamak androjen baskılama tedavisi ile birlikte androjen reseptör hedefli tedavi alan mKDPK hastaları retrospektif olarak incelendi. Hastalar başlangıç ALP düzeyine göre ≤ 130 U/L ve > 130 U/L olarak iki gruba ayrıldı. PFS Kaplan–Meier yöntemi ile analiz edildi ve prognostik faktörler Cox regresyon modelleri ile değerlendirildi.

Bulgular:

Toplam 103 hasta analiz edildi. Medyan takip süresi 36,2 ay idi. Yüksek ALP grubunda medyan PFS 28,4 ay iken, düşük ALP grubunda medyana ulaşamadı (log-rank $p < 0.001$). Univaryant analizde ALP > 130 U/L (HR 3.17; %95 güven aralığı 1.58–6.35), CHAARTED yüksek hacimli hastalık ve visseral metastaz PFS ile anlamlı ilişkili bulundu. Multivaryant analizde yaş (≥ 70), Eastern Cooperative Oncology Group performans durumu (≥ 1) ve yüksek hacimli hastalık için düzeltme yapıldığında ALP > 130 U/L bağımsız prognostik faktör olarak saptandı (HR 2.77; %95 güven aralığı 1.31–5.88; $p = 0.008$).

Sonuç:

Başlangıçta yüksek ALP düzeyi mKDPK hastalarında belirgin derecede daha kısa progresyonsuz sağkalım ile ilişkilidir ve klinik faktörlerden bağımsız prognostik değer göstermektedir. ALP düzeyi, klinik risk sınıflamasında pratik ve erişilebilir bir biyobelirteç olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler : Metastatik kastrasyon-duyarlı prostat kanseri; Alkaleen fosfataz; Progresyonsuz sağkalım; Prognostik faktör; Cox regresyon analizi

Kaynakça :

Sweeney CJ, Chen YH, Carducci M, et al. Chemohormonal therapy in metastatic hormone-sensitive prostate cancer. N Engl J Med. 2015;373:737–746. doi:10.1056/NEJMoa1503747

Fizazi K, Tran N, Fein L, et al. Abiraterone plus prednisone in metastatic castration-sensitive prostate cancer. N Engl J Med. 2017;377:352–360.

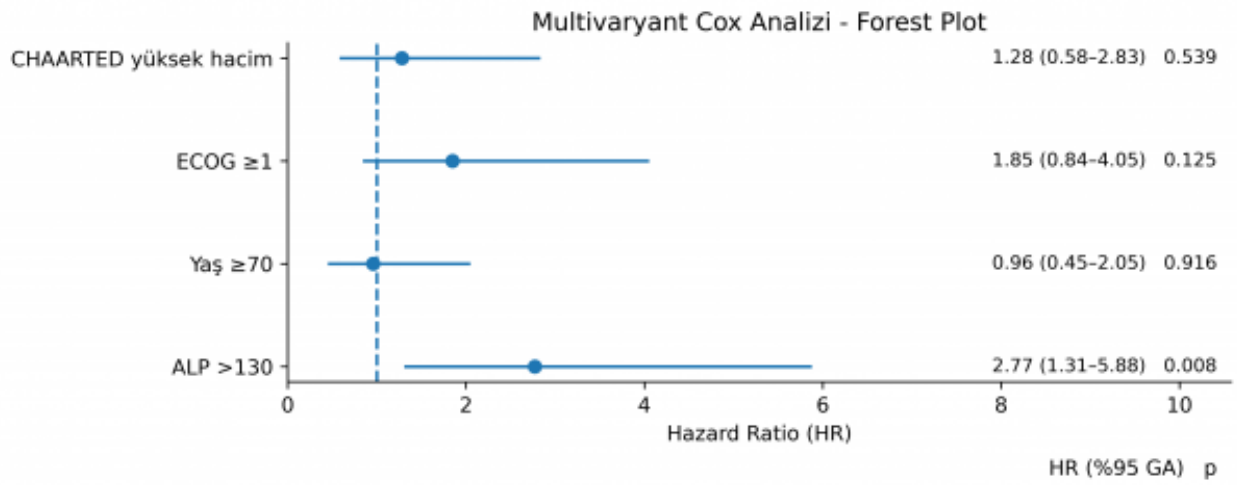
doi:10.1056/NEJMoa1704174

Mori K, Janisch F, Parizi MK, et al. Prognostic value of alkaline phosphatase in prostate cancer: a systematic review and meta-analysis. *Int J Clin Oncol.* 2020;25:247–257.
doi:10.1007/s10147-019-01578-9

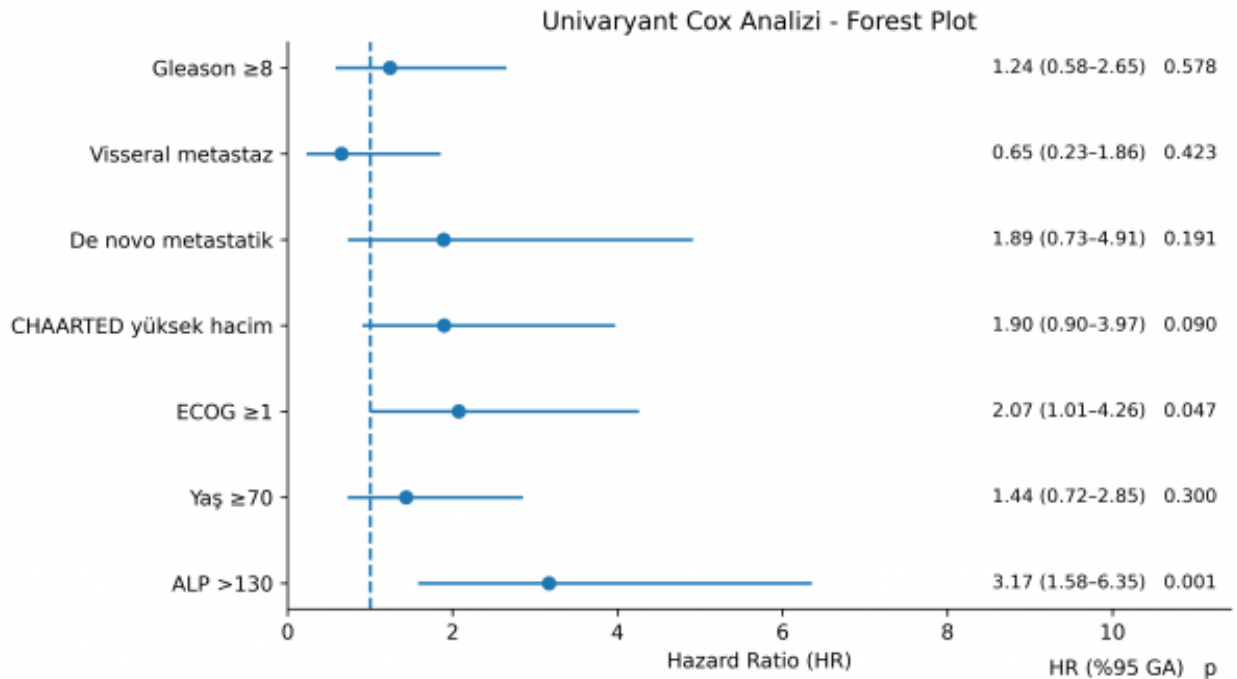
Smith MR, Hussain M, Saad F, et al. Darolutamide and survival in metastatic hormone-sensitive prostate cancer. *N Engl J Med.* 2022;386:1132–1142.
doi:10.1056/NEJMoa2119115

Resimler :

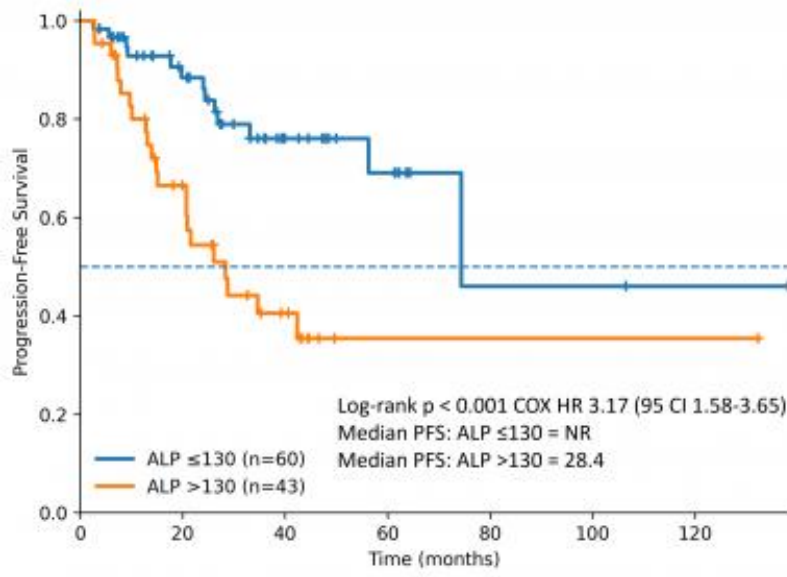
Resim Açıklaması: Resim 3. Progresyonsuz sağkalım için multivaryant Cox analizi

Resim Açıklaması: Resim 2. Progresyonsuz sağkalım için univaryant Cox analizi

Resim Açıklaması:

Tables :

Tablo 1. Hastaların başlangıç klinik özellikleri

Değişken	Toplam (n=103)	ALP ≤ 130 (n=60)	ALP > 130 (n=43)
ECOG performans durumu, n (%)			
0	40 (39.2%)	28 (46.7%)	12 (28.6%)
≥ 1	62 (60.8%)	32 (53.3%)	30 (71.4%)
Gleason ≥ 8 , n (%)	71 (68.9%)	40 (66.7%)	31 (72.1%)
De novo metastatik hastalık, n (%)	82 (79.6%)	41 (68.3%)	41 (95.3%)
CHAARTED yüksek hacimli hastalık, n (%)	60 (58.3%)	24 (40.0%)	36 (83.7%)
LATITUDE yüksek riskli hastalık, n (%)	58 (56.3%)	24 (40.0%)	34 (79.1%)
Kemik metastaz sayısı > 4 , n (%)	63 (61.2%)	24 (40.0%)	39 (90.7%)
Tedavi öncesi PSA düzeyi, medyan (IQR)	74 (19–217)	36 (12–131)	129 (42–356)
Yaş, yıl, ortalama $\pm$ SS	69.1 $\pm$ 9.3	67.7 $\pm$ 8.5	71.1 $\pm$ 10.0

Tablo 2. Progresyonsuz sağkalım için univaryant ve multivaryant Cox analizleri

Değişken	Univaryant HR (%95 GA)	p	Multivaryant HR (%95 GA)	p
ALP >130	3.17 (1.58–6.35)	0.001	2.77 (1.31–5.88)	0.008
Yaş ≥70	1.44 (0.72–2.85)	0.3	0.96 (0.45–2.05)	0.916
ECOG ≥1	2.07 (1.01–4.26)	0.047	1.85 (0.84–4.05)	0.125
CHAARTED yüksek hacim	1.90 (0.90–3.97)	0.090	1.28 (0.58–2.83)	0.539
De novo metastatik	1.89 (0.73–4.91)	0.191	-	-
Visseral metastaz	0.65 (0.23–1.86)	0.423	-	-
Gleason ≥8	1.24 (0.58–2.65)	0.578	-	-